Advies en inhoud IVM-scholing medicatie

Wanneer bevoegd en bekwaam?
Medicatie geven is een risicovolle handeling waarbij een zorgorganisatie verplicht is de medewerkers op een structurele wijze te scholen, ondersteunen en te stimuleren om hun kennis op dit gebied op peil te hebben en houden. Als ZZP'er moet je daar zelf voor zorgen.

Een zorgmedewerker die bekwaam is om medicatie te geven voldoet aan de volgende kenmerken*:
1. Je hebt voldoende kennis over:
   - De werking van medicijnen
   - Het ziektebeeld van je cliënt
   - Het medicatieproces
   - Mogelijke medicatieproblemen zoals bijwerkingen en wisselwerkingen
2. Vaardigheden om medicatie in verschillende toedieningsvormen te geven
3. Problemen met medicijnen te signaleren, op te lossen of over te dragen
4. De juiste professionele houding (oa. Communicatievaardigheden) om medicatie te geven
5. Je kent het verschil tussen voorbehouden en risicovolle handelingen

*Bron Leidraad bekwaamheid

Voorbeeld leerpad
Om theoretisch bekwaam te worden volg je daarom minimaal de basiskenniscursussen.
IVM adviseert bij het samenstellen van een leerpad de volgende stappen achter elkaar te doorlopen en *altijd* een andere titel te volgen.

Fase 1 Basis op orde
Start met de basiskenniscursussen, minimaal de Basis medicatiekennis en Basis medicatieproces en erna de Medicijngroepen en Vaardigheden.

Fase 2 Vrijwillig
Na de basiscursussen volg je verdiepende cursussen om je kennis te verdiepen en passend bij je werkveld.

Fase 3 Opfrissen en herhalen
Na de basiscursussen volg je deze jaarlijks vernieuwde cursus gebaseerd op de Basis medicatiekennis en Basis medicatieproces.

IVM ontwikkelt scholingen vanuit bestaande wet- en regelgeving. Als de omstandigheden daar aanleiding toe geven, kan een instelling ervoor kiezen bewust af te wijken van regelgeving, mits zij vastleggen waarom dit gedaan wordt ('Pas toe of leg uit').

Keuzehulp fase 1: Inhoud basiscursussen e-learning ouderenzorg – augustus 2026

Basis medicatiekennis (2 uur) augustus 2026	**Basis medicatieproces (2 uur)**	**Medicatieproces voor de thuiszorg (2 uur)**
Waarom je kennis van medicijnen moet hebben	Veilig toedienen van medicijnen uit de medicijnrol en losse medicatie	Veilig toedienen van medicijnen uit de medicijnrol en losse medicatie
Wat medicijnen zijn	Controles en dubbele controle	Controles en dubbele controle
De rol van een gezonde leefstijl en voeding in de behandeling	Handelen bij zelfzorgmedicijnen	Handelen bij zelfzorgmedicijnen
Betrouwbare informatie opzoeken	Signaleren en handelen in bijzondere situaties	Signaleren en handelen in bijzondere situaties
Indicatie van medicijnen	Rapporteren bij medicijngebruik	Rapporteren bij medicijngebruik
Verschillen tussen een stofnaam en een merknaam	Medicijnen op de juiste wijze bestellen en bewaren	Medicijnen op de juiste wijze bestellen en bewaren
Werking van een medicijn		
Waar je op let bij het toedienen van medicijnen	Toedienlijst, aftekenen, 5x juist, signaleren, rapporteren, taken en verantwoordelijkheden	Toedienlijst, aftekenen, 5x juist, signaleren, rapporteren, taken en verantwoordelijkheden
Op welke bijwerkingen en wisselwerkingen je moet letten		
Eindtoets	Eindtoets	Eindtoets

Keuzehulp fase 1: Inhoud basiscursussen e-learning ouderenzorg

Basis medicijngroepen - Lichamelijk (2 uur)	Basis medicijngroepen - Psychisch (2 uur)	Medicijngroepen voor helpende plus (2 uur)	Vaardigheden bij medicatie toedienen (3 uur)
Kennis van medicijnen en medicijngroepen bij lichamelijke ziekten.	Kennis van medicijnen en medicijngroepen bij psychische aandoeningen	Wat zijn de belangrijkste medicijnen en groepen bij lichamelijke en psychische aandoeningen bij ouderen	Toedieningsvormen: • tabletten en capsules • dranken • huidzalven- en crèmes • inhalatoren • zetpillen, rectiolen en klysma's • oog- en oordruppels • neussprays-, druppels- en zalven • transdermale pleisters
Medicijnen indelen in de juiste medicijngroep	Medicijnen indelen in de juiste medicijngroep	Medicijnen bij diabetes, hart- en vaatziekten, pijn, astma en COPD, darmklachten en dementie	
Opzoeken van betrouwbare informatie	Signaleren welke klachten die cliënten bij hun medicijnen vertonen extra aandacht nodig hebben en wat te doen	Uitleggen waarom het handig is te weten in welke medicijngroep een medicijn hoort	De verschillende toedieningsvormen en hoe deze toe te dienen en of aan te brengen bij de cliënt
Weten wat te doen bij een cliënt met klachten die te maken kunnen hebben met medicijngebruik	Beoordelen of kennis over medicijnen in de praktijk voldoende wordt toegepast	Veel voorkomende medicijnen bij lichamelijke en psychische aandoeningen indelen in de juiste medicijngroep	De aandachtspunten per toedieningsvorm
Per medicijngroepen komen de volgende aspecten aan bod: voorbeelden, indicatie, gebruiksadviezen, bijwerkingen en wisselwerkingen. Dit betreft: • medicijnen bij diabetes mellitus • medicijnen bij hart- en vaatziekten • medicijnen bij pijn • medicijnen bij astma en COPD • medicijnen bij maag- en darmklachten	Per medicijngroepen komen de volgende aspecten komen aan bod: voorbeelden, indicatie, gebruiksadviezen, bijwerkingen en wisselwerkingen. Dit betreft: • medicijnen bij angst en slaapstoornissen* • medicijnen bij depressie* • medicijnen bij psychose • medicijnen bij stemmingsstoornissen • medicijnen bij ADHD • medicijnen bij epilepsie	De vier belangrijke aandachtspunten van medicijnen benoemen	Relevante hygiëneregels
		Benoemen wat de belangrijkste indicaties, gebruiksadviezen, bijwerkingen en wisselwerkingen zijn van elke medicijngroep	Controleren van de houdbaarheid
Eindtoets	Eindtoets	Eindtoets	Eindtoets

Keuzehulp fase 2: Verdiepende medicijncursussen Ouderenzorg

Diabetes (1,5)	Medicijngroepen ouderenzorg – Dementie (2 uur)	Bijwerkingen en signaleren (2 uur)	Antibioticaresistentie (1 uur)
Wat is Diabetes	Wat is dementie en wat zijn de risicofactoren	Veel voorkomende bijwerkingen signaleren	Wat zijn antibiotica Wat is antibioticaresistentie en hoe ontstaat het
Signalen herkennen	Signalen herkennen die wijzen op dementie	Informatie over bijwerkingen opzoeken	Wat is een luchtweginfectie en wanneer zal de arts antibiotica voorschrijven bij een luchtweginfectie en wanneer niet
Verschillen tussen type 1 en 2 benoemen	De rol van medicijnen in de behandeling van dementie en probleemgedrag bij dementie benoemen	Situatie van de cliënt onderzoeken en inschatten	Wat is een urineweginfectie en welke factoren vergroten de kans op het voorkomen van een urineweginfectie
Leefstijladviezen geven	Je cliënten en hun naasten uitleg geven over niet-medicamenteuze behandelingen bij dementie	Handelen bij bijwerkingen (arts waarschuwen, adviezen)	Wanneer doe je een test met een urinestick Wanneer zal de arts antibiotica voorschrijven bij een urineweginfectie en wanneer niet
Veelvoorkomende medicijnen herkennen	Veelvoorkomende medicijnen bij dementie herkennen	Melden van bijwerkingen	Wat kun je doen om infecties te voorkomen
Indicaties, bijwerkingen en wisselwerkingen van veelvoorkomende medicijnen benoemen	De belangrijkste indicaties, gebruiksadviezen, bijwerkingen en wisselwerkingen van veelvoorkomende medicijnen bij dementie benoemen	Veelvoorkomende bijwerkingen: droge mond, duizeligheid, obstipatie, maagklachten en misselijkheid en braken	Wat kun je doen om antibioticaresistentie te voorkomen Wat kun je doen om antibioticaresistentie te voorkomen
De belangrijkste gebruiksadviezen van insuline benoemen	Je eigen rol benoemen bij het signaleren van dementie en de behandeling van dementie	Cliënt advies geven bij veelvoorkomende bijwerkingen	Herhaling van de stof in microlearnings
Eindtoets	Eindtoets	Eindtoets	Eindtoets

Keuzehulp fase 3: Cursussen ouderenzorg - Herhalen/opfrissen

Wisselt jaarlijks van inhoud.

Opfriscursus medicijngebruik 2026 (2 uur)
Gebruik en toedienen
Indicatie
Over- en onderdosering
Opzoeken
Dubbel controleren
Houdbaarheid
‘Zo nodig’ gebruik
Kauwen en malen
Aftekenen
Opbergen en bewaren
Eindtoets

Fysieke en online scholingen van het IVM (ook in combinatie mogelijk als blended learning)

Hieronder volgt een overzicht van het *fysieke en online* scholingsaanbod, geschikt voor alle zorgmedewerkers betrokken bij medicatie, voor aandachtsvelders medicatieveiligheid maar ook mensen met problemen met digitale vaardigheden of dyslexie. Daarnaast bieden wij een specifieke scholing voor anders opgeleiden en verpleegkundig specialisten. IVM biedt in-company scholingen maar ook via open inschrijving.

Nascholing	Zorgmedewerker	Aandachts Functionaris/beleid	Zij-instromer	Teamtraining
Aandachtsvelders en medicatieveiligheid link	x	x	x	x
Medicatieproces, weet HOE je geeft link	x	x	x	x
Medicatiekennis, weet WAT je geeft link	x	x	x	x
Update Medicatiekennis- en proces (ook voor aandachtsvelders) link	x	x	x	x
Masterclass Medicatieveiligheid – meer dan regels en richtlijnen link		x		
Praktisch medicatie geven voor anders opgeleiden link			x	
Praktisch medicatie geven voor Helpende plus link	x (helpende plus)			x
Medicatieveiligheid voor kleinschalige zorg link	x	x	x	
Workshops Online Medicatieveiligheid link	x	x	x	x
Online Coaching traject Medicatieveiligheid link	x	x	x	
Workshop Online Bevoegd en bekwaam link	x	x	x	

Meer weten?
Wil je op de hoogte blijven van de nieuwe e-learningen en nascholingen van het IVM? Abonneer je dan gratis op de IVM-nieuwsbrief.